

Bree L. 360. (Bl.)

1. asto ki. kəs - of hinon mo ro.º fo.º gəl
ke.ºn - xən xə ju.º w
2. minə vrē, ntº istə blo. mən ant xe.º to
3. als'wil spēnə xə n.º t mi.º R dan met
majin
4. spā. jin i xə lastə x wə. rək
5. opt si.º p kri. gə xə bə sīməl bruc.º t
6. do skin wə rəkər he, º n spl. n fə r in
xə nə vī, ɲər
7. də sipər tə g də xən lə pən ā. r. f
8. In dat fə trik is niks tə xē. º n
9. kum əns he. mə jū : ɲk // kē. nt s //
10. bā. s. tap əs fe. r pnt sə be. r // pnt s ə s //
11. brenj ustwi.º kiloc ki : º rə s (geen verkle.)
12. xə he bə met kən vē. və dri, li, tər
wi. r. n g. xū. º pə
13. he dre. g də mi x med ə nə klə pəl
14. i, xē b xə nə knc. g. xū. º n
15. vastəlv. və nt wē. r t n.º t fe. º l mi
gə ve. º r t
16. i g bē n bli da' x nē. º t bən met x gə ɲə
17. i x hē pət nē. º t x ə d y. º n 'ly. r m d l (toonhoogte!)
18. wə he. r. gət x ə d u c. º n - dē d ə b ə n kē. º m t
19. n spē n - spē n ə g. º wē. º f - spī n ə b v o s t. º l
20. m klat - ə n' w ə l s m u t s (oudere vrouwen-
kapsel) - ə p u c t s k ə (bē r e t) - s o l c. w. - h o t
b ə n a : t t m i x (i k h e b h e t o p d e b o r s t) -
v' r l ə g ə - w ē. º f. - b a m t (= m e e r s) - ə
b r o : k (m o e r a s) - o f b r o ' k a. z i (c o l l e c t) -
p a d o s t e. º l - k i e : k - ə n ə k w a k o r t - o f
k u a x k f o r s - s n y, f o l (= v l i n d e r)
21. dē kē, r ə l m e k t n i. º l ə w ē, r ə l t k ə p ə t
// v ə x t ə //
22. i x s a l d i x p e r r ə l k ə s x e. r. v ə
23. e n p l a n t d ē. º t f e. º l s i. º p. ā. v b r ē. k ə
24. hē f a n x ə l ē. r. ə v ə n i n x ə n ə b e. º t
x ə k h e. g ə
25. gē. f m i x t w i. º b r e i' s t e' n - b r e i' f a r -
d ə b r e. º t s t o
26. d a t s t ā. n d b e. l t s t e. i' t u n s t m i. º
27. d e m e n s k e. d ə l e. º v ə g ə l e k ə m ə
p r a n s - o f w i. e n ə g r u c. º t m i : º r
28. d ə n d i. v ə l i s n e. d i n d ə n h e. º m ə l
g ə b l i : º v ə
29. d ə s o. l k r y ə r x i. º n m e. t ə m e. r. s t ə r n ə
d ə x i. g ə w ē. º s t
30. i x k a n e. º t k u m ə v i. º r d a d ə x' r e. º d b e. n
31. d ə b i. º s t ə d r e. º ɲ k ə g e. r. º k l i. º x' t m e. r. º l
32. hē k a n e. º t x a. n w e r k ə h e h e' t k e. º l p i n
33. s t e. r. g i n x ə n ə s t i. º l i n d ə b e r s ə m
34. n e. r. j u n - m e t i k e. r. g ə l s w ə. r t n e. r. º t
m i r g ə s p e. º l t
35. h e. º - i x h e b a l t w i k i r o p t i x ə r o. º. p ə
36. d ē. r. p ə. r i s n e. l t t e. l. p. - d ə x i t n ə g ə n
w i. t ə k e. º d i n
37. x i h e. º n w ə x n o t f ə. l t
38. x ə h e' t ə m i. º s t s ə n g e. r. l t h e l ə p ə n
ɲ. m ā. k ə
39. hē x a l ə t n u. c. º t (ə) n e. l t w e. º d b r e n ə
40. x ə i s t ə h e l ə f a n ə r m e l ə k w i. º t
41. d e i m e. n s m u r t s ə w i. v b ə f ə r' m ə - o f
b ə w ā. r ə
42. I n ə s ə l t s w a m ə n i s x ə v o : r l ə k
43. hē m e n t s w a t (= i s o v e r m o e d i g) u m d a t' r
s t ə. r ə k i s
44. v e. m u r t s d ə d ə h e l ə f t f a n k o b' - e n
d i j ə. n d ə r d ə n i. º v' r j u. º t
45. h e r l ə p m i x t a t b e d ə n x ə k e. º f ə
46. p. x ə m ə t s o r t i s y v e t a z ə n ə k u. r. c. s
(f a t s o e n l i j k) - a z ə v ə. r k ə (p l a t t e r).
47. x ə w n d ə - o f w e d ə v i. º r ə t w i s t ə s p e. r. ɲ ə
48. d ə b o. º m k w e. k ə r x a l d ə b o. º m s n e. l. j ə
m ə b o. º m - m v. b i. º m
49. d o x t ə v i. r n s t ə r i n s t u. c

50. hēt bəgontə lujs vor di.əsto mēs-
do huemēs - tlof
51. bētspre_{ti} - 'kwak_ortəg_ur.ət - ut_ore_gu_ojs 71. Iχ^h ep. i. n a mən ha. rē
(uitengooien) - vε_ore_oχ ma. kə - mē_olbrē: i. jə - 73. Iχ kan mētwe_ors_o mēnsə nē. t u_omg_u._o n
əns bu_oc_ot_o ram smi: 2 rə // stuc_ot_o -
bōtēren (v. melk bōtēn maken) //
72. dat wē: f (plat) // anders: di v_orw // hēt
sən hō: r t. tən 2. f_oni. jə
53. hi vā. jər hētəm zēs jōz nō jor. tu. tə gē_on
54. Iχ hēt et əm vōrb. u. jə vān zu. 2 lā. t
lāgstwā. t_or tə gu: 2
55. vā. l vε_ore_oχ_o xi: stə vān dē. 2 kə kā. nt
nē. 2t
56. ε_ordə pāt sē nē. 2t f_ol wē. 2rt
57. dən u_o. 2 vōrv. l stē: i dēn dən ε: 2rt
58. in mi. 2rt isət nōχ tə kə. ut əm tə
kā. tso (meisjes met gummi bal) - of
mētə bā. l tə p_ore. kə
59. di. kars xē. vdo kē: r lē. χt isət nē. 2t
60. hē t_organt pē. 2rt sənə stāt
61. v_ore. gər kwā. mē xē als jō. r hē. nō
dō kē. r_o m_os
62. dē pā. tət xā. χt adə xə b_ov_oni. 2r
vōlmā. kē wā. s
63. du x_ov. 2χ_o mēχ wē. l mō du sp_orv. 2χ_o
mēχ nē. 2 dā. n
64. dō kwālvō - of kwālvōftə zālv_og_u._o n
t_or kō. mō
65. gē: stə vāndə. χ nēt kē: r tə
66. ε_ortə gē. 2 r kē. 2 s
67. kən mō' tō: r is kōpət - elēχ kōpət - of
im pān (nieuw)
68. hət iχ əns wə r mən dāχ wē. 2 st - ən
tēχ əns sū. c. nən v. vət
69. dat mēnə kə lē: i pē bē r dūy t_o
70. di kan is χə bōstə - of dō xən bōst
in dō kan
71. Iχ w_op. 2 dātə fiktē. 2 r mīg ənən v_ori. v
brōχt
72. Iχ^h ep. i. n a mən ha. rē
73. Iχ kan mētwe_ors_o mēnsə nē. t u_omg_u._o n
74. nō' hōv_ofitūt əsfər gē. 2 t nēnsə spānōwə
t p_ol. r dēn dō nu_oc_o w_o kū. r
75. Iχ hēχ wāt kōrs fāndē. zə v_o. 2 r mīdəχ
76. dō kū. 2 n vānə kē: 2 nīkē i tō. 2χ tuldō: t
χ_owē: st
77. wātstēχ nējənə bō. χ mā. kōt wu_o._o nō
78. di wu_o._o kən ēbō lāχ dē. 2 r_o
79. Iχ lē: i vōz gē wē. 2rt jə vā. n
80. hət kē. n tō wāχ dū. 2t i_orsət kōstə dē: pō
81. kən u_o._o rən ēn kən o_o. 2 gē lō. 2 p_o
82. hē: r mē. st n_os mēdə kē r_oftə nō dō
bōz b_oru. 2 m_obi. 2 r_o p_olē. kō
83. dō r iχ ən sp_oru_o._o t_o fānə lē. r. j_o r
84. hē kāt sən st_oru: 2t nō gāl u_o._o p_o
85. hēt fō. t k sē. kē (= zocht) nīgē ā. ndō r_o
as χē. lē ēn rē. g dū. c. m
86. kēn mū. c. t. l iχ d_ori. 2χ fān_o n dō r_ot
87. dē wē. g i sū k_oru. m p_o a_o n x_o. 2χ_o l
(sikkel) - t iχ ən lāχ ən u_o m wē. g dū lāχ_o
88. Iχ kōχ fə dō kē. i. n: ē' n t_ory. m kō
89. dō gē: tō bōk is kōpət χō gānə dū. 2 r
ē' 7 kō r_o dēn tō s_ol kō
90. dat lē. r. t jə vān hē. m wā kōrd ēn gū. t
91. inə ky. lō s_o. i: isət bēstə
92. ēnə sē. 2 tō r mēt χū. t k_onən ē. i g_o
93. xē. g əns nō mīnən hū. r. 2t
94. Iχ wē: t nē. 2t bu_o._o 2χə mō. t kən xē. k_o
95. nō kə. wə kaldə r is χū. r t fō r tē bē. r
96. Iχ mud vō bō. t r iχ kə vō r tə vā r stō r kə
97. Iχ mōd i. 2t fō r in dō stā. l b_o rē n_o
98. mī b_o r. r wā s mē. i. χ
99. dō mē l_o k_o bō. r mē. g_o nō g_o ru_o._o 2t_o n
tū. c. r

- 100. di bu.c.² tōr melōk i sū: r - si kamāwax
 || lē: i piχ = v. dunne melk ||
- 101. tōn ū: r i s tē: pēt χvι, lē^s // wē: xōw ||
- 102. hē: syz dōp sōnōn tē: t // si kē: r 1) - 2) ||
- 103. hē kemp nuc.² tōs χen mōni. tō lā. t
- 104. in ita. tō xēn bēx² χti vē: r. spe. l. jō
- 105. dōr stēχ tō tō dūwō
- 106. in bō. u. m hē bōx² nō stik fanō br. r. k
 χvā: rō
- 107. diχ mō: x || beledheidsvorm i ge.² mō: t f
 || us fi. tōn i s kums kē: r. rō
- 108. ē: i s fan tē: vō gōkums mēt nō gujō
 pōrt mōnē: r.
- 109. di di. r i x u. t bē. kōnō. t
- 110. tō gōt rō. ut wē: f mu. t kō. nō nājō
- 111. i x hēb i g. rā. s χōx a. t matwas χē.
 gu. r. tē s v. tē χu. t (= zaadgoed)
- 112. dō bō: wōr xē. t - dajōt nōχ tō dō. r i x
 um tō bō. wō
- 113. baks- i g bak. - dig baks (ge.² bakt beledh.) -
 hē. bakt- biktōr- vē: tō bā: kō- i g buk-
 dig buks- hē: buk- vē bukō- vē hābō
 gōbaks
- 114. bē: jō- i g bē: jō- dig bē: t f - of ge: - (beledh.)
 hē: bē: t f. vē: tō bē: jō- bē: jō vē: tō- i g bu: i-
 i x hēb gō bō. jō- bu: i: jō xē: tō. u x
- 115. t i x tō k lē: i n mār t i x tō fi: n
- 116. ge kunt hē: s. jōr k r i gō s p tō mē. r t
- 117. hē hēt χōxō χē - dātōr p m i x sal dē. η kō
- 118. dō mā. χ tō s a x - dat hē gōlēt. k hāw
- 119. dō wū: rō vē: f p r i: xō
- 120. v n dōr dē ē: k l i gō vē: tō ē: kōls

- 121. t w a tōr i a l g v. n x u. r jōtō (eer het kookt).
 of ku. r. c.² kō - t k u. c.² g d a l
- 122. t h u j i s n o χ t ē. n - t i s n o g t r f o k o s χ o m a: i t
- 123. m a j o n e. r: s (niet alg. bekend) m a. k o x o m e t o n
 d u c. r (2) v a n m n ē: i
- 124. d a d b e. r: i m k o i a l d o n e. r. tē χ o m a k o l o k u. n o
 g o w a s t
- 125. dō pōst u. c.² r tē χ u jō w i: r: n
- 126. o. x a w t u. x i s - tō. χ o b r a n t e^s
- 127. dō mēlōk s p e. r. tē^s u t o n e. jōr v a n d o k u. c.
- 128. dō k e s t o r l u s t f y o r d o k r e. s k o s p o r t e. s i
- 129. dō b e r g o v a n d o k r u. r. k a. r b e. r: i g o v a n
 t χ o w i χ t
- 130. dō t w i: t p r e. i: tō k w a m o n ā b u. r. t o n
- 131. hē b o n m b u n t e m b l a w g. t h a e t
- 132. dō s a w x i s χ o e t f l a. u w
- 133. dō s m i: tō t i. g d i k
- 134. t i s χ o t w e. r. i t w i l a n g o l e. jō d a d o x t i x
 n o χ o x ē: n h a p
- 135. n i p u r. r t w e. i. r t n u c. u r o n g i. t n u c. u r s t a t
- 136. d u c. n - i g d u c. n o t - o f d o. r n t - d i g d e: i s o t - o f
 g e. t d o. t j o t (p r a e s.) - h e. t d e. r. j o t (p r a e s.) - w e. r. t
 d o. r n o t - g e. t d o. t j o t - x i. d o. r n o t - i g d i. g o t - d i g
 d e: i s o t - o f g e. d o. t j o t (a l s p r a e s.!) - h e. d i: tō g o t - v e. t
 d i g s o t - o f d o. t j o t - x e: i d i. r. tō g s o t - d e. tō g i x t a t
 d i. tō g o t m a. r - d i. tō g o t m a. r
- 137. d e. r. tō d e. r. i p k l e: t - d o. p f i. n t - d o s u l d tō. tō
- 138. d o r s o - h e d o s t - h e d o r i d o - h e h e. t χ i d o r s t
- 139. b e j o - i g b i n - d i g b e n t f. o f g e. t b e n t f. h e
 b e n t f. w e. t b e j o - g e. t b e n t f. b i n t f o r - b u. r n o r
 i x h e r χ o b u j o
- 140. Geen locale landnamen bekend te Bree (Ha., a., ca.)
- 141. Locale waternamen. B r e. jōr s t a d t b i: tō k

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is b.re.

De inwoners heeten: b.re.²r.n.e.²rs

Hun bijnaam is: e.x.^ulxu.²rs - Voor die van Geer zegt men: meg. blisars

(Muggenblusers)

Aantal inwoners op 31 Dec. 1947: 576.

taaltoestand. De voornaamste wijken zijn: tasolt - jte.nberox - e.²t.sare:lt - muzon'dir: k - rü:s. kobsbx.rax - 'nyr. stat - stift - k^anä:l. 'pa:uu.²va - ppytarkk.²xal. ge.²rs bx.rax - st hasolt bevat: dypol - rj m²nsa w²x; 'panava - mv: lbars =

Waalbosch - 'ny. stat. Het dialect vertoont geen locale verschillen. Er wordt Frans gesproken in een 3-tal gezinnen; zij kennen echter ook Preez. Een groot deel van de bevolking kent Frans. Er zijn te Preez een 200-tal Nederlanders die echter meest uit Limburg komen en hun eigen Limburgs spreken. A. D. wordt niet gebruikt.

Van onze zegglieden gebruiken er twee [RS], die er overwegend is, en een de [R].

Voornaamste bezigheden: Nog meer landbouw dan nijverheidsgemeente; 220 mijnwerkers; lokale nijverheid: dorsmachines, peperfabriek, pankkenfabriek; handel in koloniale waren; driek bezochte weekelykse markt op vrijdagen.

Zegglieden. 1. Drijkoningen Peter; 68 j.; geb. te Tongerlo (Bij Preez); gepensionneerd arbeider; woont van zijn 15 jaar af te Preez; V. en M. van Tongerlo; spreekt steeds Preez.

2) Snoeckx deo; 63 j.; geb. te Preez; gepensionneerd briefdrager; heeft hier steeds verbleven; V. van Crote - Brogel; M. van Alken; spreekt steeds Preez.

3) Reynders, Jan; 56 j.; geb. te Aisch; gemeenteontvanger; woont van zijn 15 jaar af te Preez; V. en M. beiden van Preez; spreekt steeds Preez.